

שאל בני

פרשת וישב תשע"ט

עלוך - מס' 118

העלוך יוצא לאור ע"י מכון "שאל בני" העוסק בענייני שמירת הלשון
חשיבה חיובית לימוד זכות ואהבת ישראל
ליכרו של הגאון הרב רבי מאיר שפירא מלובלין זצוקללה"ה
להנצחות ולתרומות, ניתן ליצור קשר במייל: shealbeni@gmail.com
או לפקס 08-9178033

כתונת פסים

כתב רש"י פסים ר"ת פוטיפר סוחרים
ישמעאלים מדינים, לכל אלו נמכר יוסף.
יש רעיון נפלא האחים קינאו ביוסף משום
שיעקב אביהם עשה לו כתונת פסים. הם לא
ידעו שטמון בתוך הפסים, פוטיפר סוחרים
מדינים ישמעאלים, אם הם היו יודעים איזה
סבל יוסף הולך לסבול, האם הם היו מקנאים
בכתונת פסים, אין ספק שהם היו מרחמים
עליו.

לפעמים אדם רואה את חברו – שכן מצליח
משגשג, ומקנא בו, הוא לא יודע מה עומד
מאחוריו..... מה מונח מאחורי הבגד היפה,
מאורחרי הכתונת פסים.

לך נא ראה את שלום אחיך וגו'

הקשה האור החיים הקדוש איך ניוזק יוסף
שנמכר לעבד למצרים, הרי יוסף הי' שליח
מצוה, הוא הלך בשליחותו של יעקב לראות
את שלום אחיו?

תירץ האור החיים באמת יוסף לא ניוזק הוא
עלה לגדולה, בעקבות המכירה הוא נהי' מלך
מצרים, שיא השיאים, הוא הציל את כל העולם
כולו מרעב. וז"ל "יוזק שתכליתו הטבה ומעלה
גדולה אינו חשוב נזק".

זה לימוד עצום לכל אחד ואחד, אין נזקים, כל
נזק יש חשבון, יש מטרה יש תכלית.

וימצאהו איש והנה תעה בשדה

כתב הרמב"ן יוסף הי' תועה בדרך ולא היה
יודע היכן ללכת, ולא הי' שום מציאות שימצא
אותם, ורק על ידי המלאך הוא מצא את אחיו.

מוסיף הרמב"ן הפסוק וז"ל ולהודיענו כי
הגזרה אמת והחריצות שקר, כי זמן לו הקדוש
ב"ה מורה דרך שלא מדעתו להביאו בידם.

הרמב"ן אומר שיש לנו לדעת שכל ההשתדלות
שהאדם עושה זה שקר, צריך לעשות השתדלות
אבל בגדר, השקר המחוייב, אבל דע מה
שהקב"ה גזור זה מה שהי' חבל להשקיע
כוחות מיותרים, בדברים ללא הועיל.

ויהי ה' את יוסף, ויהי איש מצליח,

ויהי בבית אדוניו המצרי

כתב הכתב סופר, יוסף הצדיק הלך עם הרגשה
אני מצליח, משגשג, גם כשהי' יוסף בבית
אדוניו המצרי, גם כשהי' בבית סוהר, הוא הי'
חדור אמונה ובטחון, שכל מה שהי' עושה הכל
לטובה, אני בדרך להצלחה, ומתוך שהי'
בשמחה שרתה עליו שכינה.

וזהו פירוש הפסוק "ויהי ה' את יוסף", שכינה
שרתה עליו, והטעם כיון שהי' "איש מצליח"
ושמת, "ויהי בבית אדוניו המצרי" אפי' שהי'
בבית אדוניו המצרי.

העלוך לזכותם של הבחורים פנחס מנחם בן ברוך,
ופנחס מנחם בן נחמן לזיווג הגון והצלחה בכל
העניינים.

זרקתי את התינוק

מעשה באשה ניצולת שואה, שהיתה גרה בירושלים, ברוך ה' הצליחה לשקם את
עצמה הקימה משפחה ברוכת ילדים, בית לשם ולתפארת.

התנהגות מוזרה מאוד היתה לה. בלכתה ברחוב כשהיתה רואה שקית, היתה פותחת
את השקית בודקת מה יש בה, וממשיכה ללכת. גם כשהיתה רואה אשה הולכת
ברחוב עם שקיות, היתה נגשת אליה ומסתכלת מה יש בתוך השקיות.

כולם הסתכלו עליה בצורה מוזרה, אולי לוקה במחלת הגניבה, נטילת ידיים ללא
הגבלה, מוזרה אמרו כולם.

הילדים שלה התביישו ממנה, ממש בושות נוראות. היא היתה יושבת בשמחה חתונה
בר מצוה וכדומה, פותחת תיקים פחד פחדים.

יום אחד כשכבר היתה מבוגרת, היא הלכה להשתתף בכתונת חבירה. נכנסה לאולם
ההליכה לחתונה היתה טרחה גדולה מאוד. היא נכנסה לאולם ניגשה לומר מזל טוב
למחותנת, והנה היא רואה שהמחותנת הולכת עם תיק צד, ניגשה למחותנת. ופתחה
לה את התיק, המחותנת נבהלה וצעקה גנבת גנבת תוציאו אותה מהאולם, הנשים
נרתמו לכך והוציאו אותה החוצה, בכבושת פנים.

האשה חזרה לביתה, ישבה על הכסא ובכתה בושות ה' ישמור ויציל, מה חטאתי רק
רציתי לבדוק מה יש בתיק של המחותנת.

מרום צער ויגון היא התקשרה לבנה שמעון - הבן הגדול, שיבוא מהר, אני לא
מרגישה טוב אמרה לבנה.

שמעון יצא מיד מביתו, בדרך אסף את אחיו יהודה ונסעו לבית האמא.

האמא ישבה ובכתה, הבנים שאלו אותה מה קרה?

אמרה האמא איזה בושות היו לי, אל תשאלו אני הלכתי לחתונה רק נגשתי לבדוק מה
קורה בתיק של המחותנת, הוציאו אותי מהאולם לא עשיתי שום דבר רק בדקתי.

הילדים התסכלו אחד על השני, הבן הגדול - שמעון הרגיש שהגיע הרגע הנכון, הוא
החליט שעכשיו זה הזמן.

הוא שאל את האמא, אמא יקרה לא היינו שואלים אם לא היית מעלה את הענין.
מדוע מדוע את פותחת כל שקית, זה מאוד מבייש אותנו, שנים של בושות מה
הענין??

האמא פתחה את פיה וסיפרה, היינו בגיטו בעלי הראשון יצא מהבית, אני ראיתי
מהחלון איך הנאצי ימ"ש יורה עליו. כמה שבועות לאחר הרצח, ילדתי בן קטן,
בגיטו, הצלחנו לשרוד כמה חודשים, יום אחד הודיעו שעל כולם להתייצב ברחובה
של עיר, משלוחים לאושוויץ.

ארזתי מעט חפצים אישיים הנחתי אותם בתוך השקית. את התינוק הנחתי בשקית
השניה, וכך צעדתי לרחובה של עיר.

כשהגענו לתחנת רכבת, צעק הנאצי, רק שקית אחת מותר לעלות. לא חשבתי הרבה
זרקתי את השקית עם החפצים ועליתי לרכבת.

הצפיפות היתה גדולה מאוד שמרתי על השקית. כשהרכבת התחילה לנוע, פתחתי את
השקית, ולתדהמתי אני רואה שזרקתי את השקית עם הילד והשארתי את השקית עם
החפצים. רעדתי נורא ואיום לא יכלתי לסלוח לעצמי, עד היום כל שקית שאני רואה
אני מחפשת אולי, יש שם את התינוק.

לא מצליחה להשתחרר מהענין. היכן התינוק.

חובה על ההורים לדעת לפעמים אנחנו זורקים את השקית עם התינוק, לוקחים שקית

אדם הזמין מתקן מכונות כביסה, המתקן בודק ואומר הכל בסדר, ואמר הבעל הבית, המכונה עושה לי את הבגדים קטנים הכל נהי' קטן עלי. אמר המתקן הבעיה היא לא במכונת כביסה הבעיה היא במקרר, תפסיק לאכול.

הרב ישראל אשלג שליט"א 0504182631

הלכות לשון הרע

שאלה: משה נכנס לבית הכנסת עם שקית, בתוך השקית היו ספרים, מעטפה עם כסף נגן ועוד מספר פריטים, משה הניח את השקית על הספסל לידו, פתח את הגמרא והתחיל ללמוד, באותה שעה שהה בבית הכנסת צדוק, צדוק הוא בחור מבוגר, חסר מעש, לדאבון לב עדיין לא מצא את האבידה הנצחית שלו. הוא מסתובב הלך וחזור מחפש את הישועה. באמצע הלימוד נזקק משה לקום ממקומו ולקחת ספר כדי לעיין בו, כדרך הלומד הצורב. משה התעכב בחדר השני למשך רבע שעה. משה חזר למקומו לאחר זמן מה הוא סיים את לימודו לקח את השקית וחזר לביתו.

באמצע הדרך משה מתבונן בתוך השקית ומחפש את המעטפה עם הכסף, "ואיננו" איפה הכסף?? היכן הנגן?? יד מי היתה בשקית זו. משה נזכר שרק צדוק שהה בבית הכנסת, מיד חזר משה לבית הכנסת, והנה איננו: אין אחד בבית הכנסת, התקשר משה לצדוק ושואל אותו האם הבחין בכסף בנגן, צדוק מכחיש בכל תוקף שייכות לגניבה.

השאלה האם מותר למשה, לגשת לבית הדין ולתבוע את צדוק? הרי יש כאן "דברים הנכרים", הרי רק צדוק הי' בבית הכנסת.

תשובה: החפץ חיים כותב (הלכות לשון הרע כלל ז הלכה י - יא) שמותר לסמוך על דברים הנכרים אך ורק בשתי תנאים:

א. רק כשהדברים ניכרים ממש - שהם מגיעות לגוף הספור. ב. בדווקא כשראה את הדברים הניכרים בעצמו. אבל אם הם הוא כעין דבר הניכר קצת, או שלא ראה את הדברים הניכרים בעצמו רק שמען מפי אחרים, אין לסמוך על דברים הנכרים.

עוד כתב שכל ההיתר לסמוך על דברים הנכרים הוא רק שיש היתר לאדם להאמין בעצמו לדבר שמספרין לו, אבל אסור ללכת ולספר דבר זה לאחרים.

עוד הלכה חשובה שבכל אופן אסור לסמוך על היתר זה של דברים הניכרים ממש להפסידו על ידי זה בממון או להכותו.

אבל ניתן רשות לבית - דין מפני צורך שעה, כגון שאחד בא לצעוק לפניהם על דבר גניבה שנגנב ממנו והוא משער בודאי בדברים הניכרים ממש שפלוני גנב ממנו החפץ, וגם הבית דין רואין את הדברים הניכרים, או שעדים העידו לפניהם על הדברים הניכרים, ניתן להם רשות להכותו כדי שיודה. אבל ליחיד, או אפילו לבית דין רק שלא נתברר להם הדברים הניכרים כי אם על - ידי התובע לא ניתן רשות הזה.

ולפי זה בסיפור הנ"ל מכיון שהוא עצמו ראה שרק צדוק הי' בבית הכנסת, נראה שמותר לו לקבוע שצדוק גנב את הכסף והנגן. אבל אין למשה עדים לכך שצדוק הי' היחיד בבית הכנסת. ואם כן איך ידעו הבית דין שצדוק הוא היחיד ששהה בבית הכנסת. ואם כן בעניינו כיון שלא הי' עדים אין היתר אף לבית דין אסור להכות את צדוק או לבייש אותו.

מילתא דבדיחותא

מעשה [שלא היין] באנשי כפר קטן, שחיפשו רב לכפר, רב שיוכל להנהיג את הכפר, יענה שאלות, רב בישראל. מי הם יקחו לרב? החליטו שהם יכנסו לעיר הגדולה, האדם הראשון שיראה להם כמו רב, הם יכתירו אותו לרב, הקרטריונים היו שיהי' לו זקן גדול לבן, הדור פנים. כך הי' הם נכנסו לעיר, ולפתע הם רואים הולך אדם נשוא פנים זקן לבן גדול, הם ניגשו אליו ואמרו לו יחי אדוננו מורינו ורבינו, יחי מורינו ורבינו.

הוא לא הבין מה הם רוצים ממנו, אמר להם אני לא רב אני לא יודע הלכה, מה אתם רוצים ממני. אמרו לו החלטנו שאתה הרב שלנו. אמר להם אני אלך להתיעץ עם הרב שלי.

הלך האיש לרב, אמר לו הרב זה רעיון מצויין הם לא צריכים רב גדול, הם צריכים אחד שיתפלל, יאמר להם דברי תורה יקרא בתורה, יגיד להם מתי נכנס שבת, אתה ממש מוכשר לכך.

אמר האיש לרב, אני לא יודע הלכה, אם ישאלו אותי שאלות, מה אני יענה להם?

אמר לו הרב תראה מה הם יכולים לשאול..

א. אם יבוא אחד וישאל, שהפרה שלו חולה והולכת למות מה לעשות עם הפרה? תאמר לו שישחט אותה, ואת הריאות יניח במים וכך יראה אם יש נקב בריאה.

ב. אם יבוא אחד וישאל, מה לעשות כשהתפילין שלו נפלו על הרצפה, תאמר לו שירים את התפילין וינשק אותם, ויתן כסף לצדקה והי' יכפר.

ג. אם יבוא שאלה של שלום בית. אל תתעסק בשלום בית. תגיד להם שיניחו את זה כמה שבועות, ותראו שזה יעבור.

הלך האיש שמח וטוב לב, הוא רב בישראל, לא סתם רב הוא יודע לענות על כל הבעיות, אשריו ואשרי חלקו.

בא הרב החדש לכפר, ולפתע בא מאן דהו לשאול מה לעשות כיון שהבהמה שלו נוטה למות. אמר לו הרב תנשק את הבהמה, ותן מעות לצדקה והכל בסדר.

פתאום בא אדם לשאול שאלה חמורה, שואל אותו הרב מה שאלתך?? אומר האיש של תפילין שנפלו אל הרצפה, מה לעשות אמר הרב תשאיר את זה כמה שבועות על הרצפה, ותראה שהכל מסתדר.

לפתע בא עוד שואל, ומספר לרב שאין לו שלום בית מה לעשות. אמר לו הרב, קח סכין שחוט אותה ואת הריאות שלה תכניס למים.

בוודאי שהכל נאמר על דרך הלצה בעלמא. הדרך לפתור בעיות בשלום בית, היא אך ורק בסבלנות, בהבנה הדדית, ובכך שכל אחד מקבל את חסרונתיו של הבן זוג כאילו הם החסרונות שלו, כמו שאת החסרונות שלו הוא משלים ואומר כך זה המצב, גם אם החסרונות של הזולת צריך

הוא לומר הם החסרונות שלי, להשלים עם המצב לא לחפש לשנות את השני, יעזור ה' שישכון אהבה ואחווה ושלום ורעות.

ניתן להזמין שיעורים והרצאות בענייני שמירת הלשון ותיקון המידות, פאלפון: 0504182631

ובדוא"ל: shealbeni@gmail.com